

Stadsbyggnadsförvaltningen
Samrådsredogörelse

Datum:
2026-03-30

Diarienummer:
PBN 2023-000288

Handläggare:
Sebastian Nordman

Samrådsredogörelse

Detaljplan för del av Berthåga kyrkogård

Standardförfarande

Orienteringskarta med planområdets ungefärliga läge markerat med röd streckad linje.

Detaljplanens syfte

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en utvidgning av Berthåga kyrkogård. Utvidgningen innebär fler gravplatser för kistbegravningar, samt en byggrätt för en komplementbyggnad till kyrkogårdens verksamhet.

Sammanställning

Samrådsyttranden

Totalt antal inkomna 13

Beslutsdatum

Beslut om planuppdrag 26 januari 2023

Beslut om samråd 21 mars 2024

Samråd 12 april 2024 - 24 maj 2024

Innehåll

Detaljplanens syfte	2
Sammanställning	2
Sammanfattning av samrådet	4
Sammanfattning av ändringar i förslaget.....	4
Översikt över inkomna yttranden.....	5
Sammanfattning av inkomna synpunkter från samrådet och stadsbyggnadsförvaltningens bedömning	6

Sammanfattning av samrådet

Detaljplanen har varit på samråd mellan 12 april och 24 maj 2024. Ett informationsmöte hölls digitalt den 8 maj 2024. Mötet hade dock inga besökare. Underrättelse om samråd gjordes på kommunens digitala anslagstavla.

Under samrådet har 13 antal skriftliga synpunkter inkommit, varav 9 utan erinran. Synpunkterna behandlar i huvudsak hantering av dag- och dränvatten, naturvärden, fornlämningar och fastighetsrättsliga frågor. Länsstyrelsens synpunkter berör huvudsakligen översiktsplanen, miljö kvalitetsnormer, fornlämningar, artskydd och naturskydd.

Länsstyrelsen bedömer att detaljplanen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt 6 kapitlet miljöbalken, enligt sitt yttrande daterat 28 maj 2024.

Länsstyrelsens yttrande bifogas även i sin helhet.

Sammanfattning av ändringar i förslaget

Ändringar efter samråd

Utredningar

- Efter samrådet har en geoteknisk undersökning, markteknisk undersökning, naturvärdesinventering, fågelinventering med tillhörande artskyddsinventering samt dag- och dränvattenutredning tillkommit.

Plankarta

- Bestämmelser om begränsning av markens nyttjande har reviderats (\ddot{o}_1 , \ddot{o}_2 och \ddot{o}_3).
- Bestämmelser om utförande har utgått och lagts till (b_1 , b_2 , b_3 och b_4).
- Bestämmelser om markens anordnande har lagts till (n_1 , n_2 , n_3 och n_4).
- Bestämmelser om utökad lovplikt har utgått (a_1).
- Rubriksättning har korrigerats.
- Fastighetsgränser har uppdaterats och felaktiga fastighetsbeteckningar har korrigerats.
- Planområdet har minskats och omfattar inte järnvägsreservat för ny järnväg mellan Uppsala och Enköping.

Planbeskrivning

- Antalet begravningsplatser har minskats till cirka 2 500.
- I avsnittet *Sammanfattning* har skrivningen om att ett byte av mark mellan Uppsala kommun och Svenska kyrkan är en förutsättning för planarbetet tagits bort eftersom bytet av mark är genomfört.
- Bedömningen av förenlighet med översiktsplanen och bedömning av påverkan på järnvägsreservat har korrigerats.
- Berörda fastigheter har uppdaterats i avsnittet *Planområdet*.
- Skrivelse om tillstånd i enlighet med kulturmiljölagen har uppdaterats i avsnittet *Kulturmiljö*.

- Avsnittet *Park och natur* har kompletterats avseende jordbruksmark, naturvärden, biotopskydd, skydde arter och livsmiljöer för cinnoberbagge.
- Avsnittet *Mark och geoteknik* har kompletterats avseende jordlagerföljd, lermäktighet samt ras och skred.
- Avsnittet *Vattenmiljö – grundvatten och dagvatten* har kompletterats avseende dag- och dränvattenhantering, grundvatten och risk för översvämning.
- Avsnittet *Teknisk försörjning* har kompletterats avseende behovet av att utöka verksamhetsområde för vatten, spillvatten och dagvatten.
- Planbestämmelser med tillhörande motivtexter har kompletterats i avsnittet *Användning av mark och vatten*.
- Avsnittet *Genomförandefrågor* har uppdaterats avseende fastighetsrättsliga frågor, tekniska frågor, organisatoriska frågor och prövningar enligt annan lagstiftning.
- Avsnittet *Planens konsekvenser* har kompletterats avseende miljöaspekter.
- Bedömning av betydande miljöpåverkan har kompletterats och förtydligats i avsnittet *Undersökning av betydande miljöpåverkan enligt miljöbalken 6 kapitel 6§*.
- Avsnittet *Planens förenlighet med översiktsplanen och miljöbalken* har kompletterats avseende miljöbalken.
- Mindre ändringar av redaktionell karaktär.

Översikt över inkomna yttranden

Inkomna yttranden
Myndigheter
Länsstyrelsen
Kommunala lantmäterimyndigheten
Polisen
Kommunala nämnder och bolag
Räddningsnämnden
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Idrotts- och fritidsnämnden
Kulturnämnden
Intresseföreningar och sammanslutningar
Föreningen Vårda Uppsala
Ledningsägare
Vattenfall Eldistribution AB
Vattenfall Värme Uppsala AB
Uppsala Vatten och Avfall AB
Trafik
Region Uppsala, Trafik och samhälle
Övriga
Postnord

Sammanfattning av inkomna synpunkter från samrådet och stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Nedan sammanfattas inkomna synpunkter och stadsbyggnadsförvaltningens bedömning. För att ge en god överblick av samrådet och stadsbyggnadsförvaltningens bedömning är dessa sammanställda ämnesvis efter planskede.

Översiktsplan

Yttranden från remissinstanser och medborgare

Länsstyrelsen bedömer att den föreslagna markanvändningen inte överensstämmer med översiktsplanens intentioner för området i den del som avser järnvägsreservatet. Länsstyrelsen bedömer att detaljplanen möjliggör för anläggningar som riskerar att förhindra, försvåra eller fördyra utveckling av ny järnväg.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Planområdet har korrigerats för att inte inkludera järnvägsreservatet. Stadsbyggnadsförvaltningen gör bedömningen att detaljplanen inte möjliggör för anläggningar som riskerar att förhindra, försvåra eller fördyra utveckling av ny järnväg. Detaljplanen bedöms därför vara förenlig med intentionerna i översiktsplanen.

Kulturmiljö och landskapsbild

Yttranden från remissinstanser och medborgare

Länsstyrelsen upplyser om att området som berörs av detaljplanen är fornlämningsrikt. Länsstyrelsen konstaterar att detaljplanens genomförande kommer att påverka flera fornlämningar, L1941:239 och L1939:4449, vilket innebär att arkeologiska insatser behöver utföras vid framtida exploatering.

Länsstyrelsen bedömer att hela den i ärendet aktuella fastigheten Hällby 7:4 och del av Berthåga 11:12 med Berthåga S:1 ska genomgå en fördjupad arkeologisk förundersökning.

Kulturnämnden bedömer att en utvidgning av Berthåga kyrkogård i enlighet med planförslaget inte kommer medföra negativ påverkan på kulturarv i planområdet och omgivande jordbrukslandskap. Nämnden anser att förslaget till detaljplan kan genomföras under förutsättning att erforderliga arkeologiska undersökningar i enlighet med kulturmiljölagen genomförs.

Kulturnämnden ser positivt på detaljplanens ambition att minimera påverkan på landskapsbild och den befintliga kyrkogården. Kulturnämnden har därmed inga synpunkter på planförslaget i samrådsskedet.

Föreningen Vårda Uppsala har inget att erinra så länge detaljplanen kan genomföras så som beskrivs i planbeskrivningen.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningen noterar länsstyrelsens synpunkter avseende fornlämningar. Informationen gällande behovet av arkeologiska insatser har tagits vidare till exploatören.

Stadsbyggnadsförvaltningen noterar Kulturnämndens och Föreningen Vårda Uppsalas yttranden.

Vattenmiljö*Yttranden från remissinstanser och medborgare*

Länsstyrelsen anser att det utifrån befintligt underlag inte går att utesluta att planens genomförande skulle kunna innebära betydande miljöpåverkan avseende miljö kvalitetsnormer. Länsstyrelsen bedömer att planområdet ligger inom tillrinningsområde via vattendrag för grundvatten. Länsstyrelsen anser att planbeskrivningen behöver kompletteras med en beskrivning av vad verksamheten med potentiella föroreningar kan ha för påverkan på både grundvatten och ytvatten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden upplyser om att kistbegravningar innebär ett ökat bidrag av närsalter, tungmetaller och patogener till begravningsplatsen dräneringsvatten. Nämnden anser därför att planhandlingarna ska behöver kompletteras med en bedömning av om dräneringsvattnet från gravplatsen riskerar att få en negativ påverkan på grund- och ytvattnet.

Uppsala Vatten och Avfall AB efterlyser en beskrivning över hur det förorenade dränvattnet från gravarna ska hanteras innan det når Librobäcken.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

En dag- och dränvattenutredning (Bjering, 2025) har tagits fram efter samrådet. Planbeskrivningen har kompletterats avseende rening och fördröjning av dag- och dräneringsvatten, med föreslagna åtgärder förväntas en minskad belastning på recipienten. Detaljplanen försämrar inte möjligheten för recipienten att uppnå miljö kvalitetsnormerna.

Teknisk försörjning*Yttranden från remissinstanser och medborgare*

Uppsala Vatten och Avfall AB upplyser om att det i planbeskrivningen framgår att Berthåga kyrkogård omfattas av Uppsala Vattens och Avfalls AB:s verksamhetsområde. Det nya planområdet omfattas ej av bolagets verksamhetsområde och det är inte utrett om det behöver ingå. Uppsala Vatten anser att det behöver beskrivas i planhandlingarna vilket behov som kommer att finnas avseende vatten, spillvatten och dagvatten, inklusive dränvatten.

Kommunala lantmäterimyndigheten upplyser om att planområdet ligger utanför Uppsala Vatten och Avfall AB:s verksamhetsområde. Om verksamhetsområdet ska utökas anser lantmäteriet att det bör framgå av planbeskrivningen.

Vattenfall Eldistribution AB har ingen elnätanläggning inom område för aktuell detaljplan och därmed inget att erinra.

Vattenfall AB Heat Sweden har inga synpunkter.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Planbeskrivningen har förtydligats vad gäller Uppsala Vatten och Avfall AB:s verksamhetsområde. Även behovet av att ingå i bolagets verksamhetsområde har förtydligats i planbeskrivningen.

Natur

Yttranden från remissinstanser och medborgare

Länsstyrelsen påtalar att det av planbeskrivningen framgår att planen inte berör 8 kapitlet miljöbalken. Länsstyrelsen menar att det av planbeskrivningen inte tydligt framgår hur denna bedömning har gjorts eftersom förekomsten av fridlysta arter inte har utretts. Länsstyrelsen anser att det under genomförandet av detaljplanen att hänsyn ska tas till fågellivet, särskilt vad gäller markhäckande fåglar på åkermarken. Länsstyrelsen anser att anläggningsarbetet ska anpassas i tid så att skada eller betydande störning undviks. Länsstyrelsen menar att detta ska framgå av planbeskrivningen så att det kan beaktas under genomförandet. Om denna skyddsåtgärd inte kan vidtas menar länsstyrelsen att närmare utredning och konsekvensbedömning behöver utföras inom ramen för planarbetet.

Vidare anser länsstyrelsen att kommunen behöver utreda om bäcken omfattas av generellt biotopskydd enligt 7 kapitlet 11§ miljöbalken inom ramen för bedömning av planens förenlighet med 7 kapitlet miljöbalken.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden framhåller att brukningsvärd jordbruksmark endast får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

En naturvärdesinventering och en fågelinventering med tillhörande artskyddsutredning (Naturföretaget, 2025) har tagits fram efter samrådet. Planbeskrivningen har kompletterats med information om fridlysta arter inom området och förslag till skyddsåtgärder.

Naturvärdesinventeringen, tillsammans med tidigare artfynd rapporterade i Artportalen, visar att det i närområdet förekommer grod- och kräldjur som är fridlysta enligt artskyddsförordningen (2007:845). Samtliga fynd har varit registrerade utanför planområdet. Flera av arterna kan dock förekomma inom planområdet, trots att de inte identifierats i naturvärdesinventeringen. Bedömningen som görs är att det inte föreligger någon risk att deras bevarandestatus eller populationsnivå ska påverkas negativt av föreslagen exploatering, varken på lokal eller regional nivå.

Vad gäller fåglar så görs bedömningen att detaljplanen inte förväntas påverka någon av de identifierade fågelarternas population negativt, vare sig lokalt, regionalt eller nationellt. Sammantaget bedöms detaljplanen inte strida mot bestämmelserna i artskyddsförordningen (2007:845).

Resonemanget om ianspråktagande av jordbruksmark i planbeskrivningen har kompletterats. Uppsala kommun växer och en utvidgning av kyrkogårdar och dess

begravningsplatser är en tvingande förutsättning för det växande samhälle. Berthåga kyrkogård behöver utvidgas på grund av bristande ytor för gravplatser. Behovet av nya gravplatser är ett angeläget allmänt intresse och ett väsentligt samhällsintresse, varför ianspråktagande av den aktuella jordbruksmarken för ändamålet bedöms vara godtagbart.

Fastigheter, fastighets- och plangränser

Yttranden från remissinstanser och medborgare

Kommunala lantmäterimyndigheten upplyser om att ytterligare fastigheter än de som anges i planbeskrivning berörs av detaljplanen.

Lantmäteriet ställer sig frågande till varför den östra plangränsen inte enhetligt följer åmitten eller fastighetsgräns.

Lantmäteriet upplyser om att det pågår en lantmäteriförrättning och att det finns yrkande om att reglera bort samfälld mark som berör planområdet samt att överföra den del av Hällby 7:4 som planläggs till Berthåga 11:30. Fastighetsbeteckningar kan därför ha kommit att ändrats när detaljplanen ska antas. Lantmäteriet anser att det vore bra om av planhandlingen framgår om överenskommelsen som träffats mellan parterna även tar upp frågan om ersättning för marken.

Lantmäteriet meddelar även att gränserna kring samfälligheterna har en låg noggrannhet (schablonvärde på 4,5 meter). Övriga gränser är bra. Eftersom samfälligheterna planeras att regleras bort vid pågående lantmäteriförrättning menar lantmäteriet att problemet med den låga noggrannheten vid gränserna löser sig automatiskt, förutom de sträckor i norr där plangränsen sammanfaller med fastighetsgräns som inte försvinner då samfälligheten regleras bort. Lantmäteriet upplyser om att frågan eventuellt kan hanteras i pågående lantmäteriförrättning.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Informationen om berörda fastigheter har uppdaterats i planbeskrivningen. Efter samrådet har en fastighetsreglering genomförts (Dnr: C227011). Detaljplanens gränser har anpassats utefter nya fastighetsgränser. Detaljplanens gränser följer säkra fastighetsgränser och gräns mot *detaljplan för del av Berthåga (aktbeteckning: 0380-216)*.

Plankarta

Yttranden från remissinstanser och medborgare

Kommunala lantmäterimyndigheten upplyser om att rubriken i plankartan inte stämmer överens med rubriken i planbeskrivningen samt att en fastighet anges med ett felaktigt traktnamn.

Lantmäteriet upplyser även om att texten i planbeskrivningen skiljer sig från texten i plankartan gällande bestämmelserna e_1 , f_1 och a_1 .

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Rubriken i plankartan har korrigerats och felaktigt benämnd fastighet har korrigerats.

Texten i planbeskrivningen har korrigerats så att nämnda bestämmelser överensstämmer med bestämmelserna i plankartan.

Övrigt

Yttranden från remissinstanser och medborgare

Polisen har inga synpunkter på detaljplanen.

Brandförsvaret (på delegation av **räddningsnämnden**) har inga synpunkter på planförslaget.

Region Uppsala, Trafik och samhälle har inga synpunkter på planförslaget.

Idrotts- och fritidsavdelningen (kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen) har inga synpunkter mot planförslaget.

Postnord har lämnat information gällande postmottagningsfunktionen.

Bilaga

Länsstyrelsens yttrande

Stadsbyggnadsförvaltningen

Boel Hellman
planchef